

Positieve wederzijdse afhankelijkheid

Alleen als ik samenwerk kan ik de taak uitvoeren.

De positieve wederzijdse afhankelijkheid is één van de vijf kenmerken van coöperatief leren. Hiermee wordt bedoeld dat de groepsleden afhankelijk zijn van elkaar om een bepaald doel te bereiken. Ze hebben elkaar nodig. De opdracht is dus zo opgebouwd dat de inzet van ieder groepslid noodzakelijk is om hem tot een goed einde te brengen.

In tegenstelling tot een competitieve leersituatie zoals het opsteken van de vinger bij een onderwijs-leergesprek, zijn de leerlingen bij coöperatief leren positief van elkaar afhankelijk.

De winst van de ene is de winst van de andere. Ze staan aan dezelfde kant!

Je kan het vergelijken met bergbeklimmen waarbij het doel is om de hele ploeg op de top van de berg te krijgen. De leerling die boven geraakt, helpt de anderen.

Dit vertaald naar een klassituatie zou kunnen zijn: Het doel is: zorgen dat iedereen van de groep de oefening begrijpt en kan uitleggen. Leerlingen die de oefening begrijpen, gaan deze bijgevolg uitleggen aan de anderen om het groepsdoel te bereiken. De winst van de ene betekent ook de winst van de andere.

Hierbij spreken we ook over **doelafhankelijkheid**.

We hebben als groep hetzelfde doel vb: een werkstuk maken, de leerstof begrijpen, de oefeningen kunnen oplossen, .. Deel de leerlingen dus ook het doel mee dat ze als groep moeten bereiken.

'Jullie moeten ervoor zorgen dat iedereen van je groep de leerstof kan uitleggen of

'Jullie moeten ervoor zorgen 8/10 haalt voor de oefeningen.'

Of

'Jullie moeten als groep samen een werkstuk maken dat aan de volgende criteria beantwoordt: ..'

Het doel is ervoor zorgen dat iedereen in je groep de oefening kan oplossen.

Doelafhankelijkheid

Positieve wederzijdse afhankelijkheid kan je op nog meer manieren stimuleren:

Beloningafhankelijkheid

Doelafhankelijkheid kan je goed combineren met

beloningafhankelijkheid. De groep krijgt een beloning wanneer ze het doel hebben bereikt. Ze hebben bijgevolg elkaar nodig om de beloning te krijgen. Dit kan zijn: een compliment als de groep het doel bereikte, het ophangen van het groepsproduct, eventueel een groepscijfer..

Merk op dat de afhankelijkheid sterker wordt als het succes afhangt van het succes van alle leden. Een beloning pas krijgen wanneer iedereen van de groep 8/10 haalt zal tot meer afhankelijkheid en bijgevolg meer zorg voor elkaar leiden dan wanneer de groep gemiddeld 8/10 moet halen.

Door **materiaal-afhankelijkheid**: Door elke leerling slechts een deel van de informatie of het materiaal te geven, hebben ze elkaar ook nodig om de opdracht tot een goed einde te brengen.

Elke leerling krijgt een ander stukje tekst dat ze enkel mogen voorlezen of een afbeelding die ze beschrijven. Ze mogen de informatie niet in het midden leggen of doorgeven. Dit garandeert dat elke leerling meewerkt.

Een ander voorbeeld: de ene leerling heeft een tekendriehoek, de andere een meetlat maar ze moeten samen de veelhoeken onderzoeken. OF de ene krijgt de schaar, de andere de lijmstift, de andere het papier, ... om samen een werkstuk te maken.

tijdbewaker

complimentgever

materiaalmeester

Bij **rolafhankelijkheid** heeft elk groepslid een bepaalde rol te vervullen

Let op: rolafhankelijkheid alleen is niet voldoende om het inhoudelijk samenwerken te garanderen! Rollen zijn ook niet noodzakelijk voor coöperatief leren!

Identiteitsafhankelijkheid betekent dat de groepsleden meer bereid zijn samen te werken als ze zich één team voelen. Dit kan door bijvoorbeeld een groepsnaam of motto te laten kiezen.

We kunnen besluiten dat hoe meer soorten afhankelijkheid gecombineerd worden, hoe sterker de leerlingen de noodzaak ervaren om samen te werken.

+

+

doelafhankelijkheid

beloningafhankelijkheid

identiteitafhankelijkheid

+

materiaalafhankelijkheid

+

eventueel **rol**afhankelijkheid

Hoe meer manieren, hoe sterker de behoefte om samen te werken!